

Copie van een brief, geschreven van een vriend uyt Zeeland, ...

Tryck // / I25 B14c Br. 1692

Tillkomstår 1692
Digitaliserad år 2019

National Library
of Sweden

1692
N° 13794

Vint Meder
1692

Copie van een

B R I E F,

Gefchreven van een Vriend uyt

ZEELAND,

Aen een Vriend tot

AMSTERDAM,

Houdende een Kort Verhael van het geene zich
ontrent de zaken van de Stad

G O E S

Heeft toegedragen.

Met Autentique Stukken.

(2)

Copie van een Brief , geschreven van een
Vriend uyt Zeeland aen een Vriend tot Am-
sterdam, houdende een kort Verhael van het
geene zich ontrent de zaeken van de Stadt
GOES heeft toegedragen.

Mijn Heer en Waerde Vriend.

Alfoo U.E. In sijne laeste Missive eenige ongerustheid schein te hebben over den toestand van saken der Stadt Goes, en derhalven met veel empressement versocht om van my te mogen weten de eigentlijke redenen waarom de voorz Stad, wesende een van de stemmende Steden van Zeeland door Militie wierde beset en gelijk als gebloqueert gehouden, so hebbe ik horende dat deese sake by na het eenigste subject van de hedendaegsche discoursen was geworden, en dat mogelijk eenvoudige en Vreedsaame Luyden by gebrek van de nodige kennisse door de Malitieuze voorgevans van verscheyde partijdige Menschen eene verkeerde bevattinge van dit werk zouden kunnen maken; niet willen leedigh staen, aen U.E. in alle opreghtheid en so beknoprelijk als my eenigstins doenlijk sal weten, mede te deelen, wat sich van den beginne af tot nu toe in de voorz sacke heeft toegedragen; U.E. gelieve dan te weten dat op den 26. December 1691. Tusschen den Bailliuw Evers-dijk, den Burgemeester Gruwaerd en vier Schepen ter Eenre, en den Burgermeester Weste-wijk en vijf Schepen, ter andere zijde questie getrefen zijnde over het verkiefsen der Stads Rentmeesters, den voorz Burgermeester Weste-wijk en vijf Schepen, niet tegenstaende de Egaliteit van stemmen, haere sustente sijrelijk hebben geexecuteert, en vervolgens de by haer genomineerde Rentmeesters geinstalleerd, invoegen alsuit de Origineele Notulen, van welke Copie onder litter A. hier nevens gaet, breeder sal kunnen bliken; waer over dan den voornoemden Bailliuw Evers-dijk en die van sijne Parthye sich by Remonstrantie, klagtelijk hebben geadresseert, eerst aen de Heeren Staten van Zeeland en naderhand aen sijne Majesteit als Stadhouder, welke conform desselfs gewone en hoge wijsheid, en om alle verdere en hier uit gevreesde moeyelikheden voor te komen, aen de Magistraet der Stad Goes voornoemt op den 21. April 1692. ten laetsten heeft geschreven een Missive. Ten einde aen weder sijden met alle sijtelikheden moghte werden gesupersedeert en opgehouden tot dat Hoogstgedagte sijne Majesteit van de Staat der questie behoorlijk geinformeert, gevoeglijke middelen soude hebben beraemt, om de voorz differenten te assopieren, of op andere behoorlijke wijze uit de weege te leggen; waer op dan van weder zijden aen meer Hoogst-gedagte sijne Majesteit in de maendt van May daer aen-volgende zyn overgegeven twee Schriftelijke berighen; werdende middelerwijlen ook door vredelievende Perfoonen, die niet anders als de ruste der Provincie beoogden, alle bedenkelijke en goede Officien aengewent, om was het mogelijk de saken by een minnelijk accoord te vinden en ten genoegen van

(3)

van wederfijden in te fchikken door het middel van verfcheyde regtmatige en feer
 advantageufe voorflagen ten dien einde gedaen , onder anderen hier inne betaende ;
 als namentlijk dat alle het geen bereyds gedaen was , ongeprejudiceert des Graef's en
 Stads recht , zoude blijven in de felve ftaet , tot dat alles nader zoude wesen geexa-
 mineert en behoorlijk afgedaen , en dat ondertuffchen voor het jaar 1692. Aen
 de zijde van den Heer Westervijk voornoemt zoude werden gemaect een Burge-
 meester en twee Schepenen , en aen de zijde van den Balliuw voornoemt alleen
 twee Schepenen , met verdere verfekeringe dat den gemelte Burgermeester Westervijk
 het jaer daer aen volgende wederom tot Burgemeester zoude werden aen-
 gefteft , fulx men (onpartijdigh geoordeelt) aen de kant van gemelte Burge-
 meester Westervijk felfs geene redelijker noch voordeeligere presentatien hadde
 konnen verwaghten , dogh gemerkt men na dit alles , tchoon noch zoo bil-
 lijk , niet heeft willen luyfteren ; maer het in tegendeel hier uit niet als alte klaer
 toe fcheen , dat men de faeken maer traghte te protraheren tot den dagh van de
 ordinaris veranderinge der Magiftraet , ten einde als dan alles te meer moghte wer-
 den verwacht en in confufie gebragt , foo heeft meer Hoogftgedagte fijne Majefteit
 het felve Hoogh wijfelijk voorfende aen de voornoemde Magiftraet der Stadt
 Goes , omme alle difordres te prevenieren wederom gefchreven op den 21. Juny
 1692. een Miffive by dewelke noghmaels op het allerfienuefte requireert dat alles
 't gunt tot de voorfz differenten eenige relatie foude mogen hebben , in fijn ge-
 heel moghte werden gelaeten , en fpecialijk gefuperfedeert met de ordinaris veran-
 deringe der Magiftraet aldaer , ter tijd en wijle alles behoorlijk foude wesen ge-
 termineert : en of wel men niet anders hadde konnen verwaghten als dat eene
 fo redelijke en fachtfinnige ordre van den Stadhouder als deefe , met de fchul-
 dige Obedientie en volvaerdigheit zoude wesen gerespecteert en omhelst gewor-
 den , foo heeft het noghrans den voornoemde Burgemeester Westervijk en die
 van fijne Parthye gelult , om onafgefen de contrarie proteftatien van de aen-
 wefende Heeren van de Balliuws zijde met het vermaken van de voorfz Magi-
 ftraet voort te vaeren , op een simpel voorgeven van daer toe door de oproe-
 righeit van de Gemeente en Land-Saeten te zijn gedwongen , foo als aen U E uit
 de by gevoegde Miffive van excufe , door haer ten dien einde aen fijne Maje-
 fteyt gefonden , breeder fal konnen blijken : werdende onder anderen in de felve
 opentlijk bekent , dat des morgens in het volle Collegie van Burgemeesters en Sche-
 penen wel was geresolveert om ingevolge van fijne Maj. Stadhouderlijk bevel met
 de meergemelte veranderinge der Magiftraet niet voort te gaen , maer dat des naer-
 middags (*fed quod notandum* , naer dat de vergaderinge lange gediffolveert en ver-
 fcheyde Leeden absent en naer buyten waren vertrocken) daer toe door de opla-
 pentheid en tumultueusheit van de Gemeente waren gedwongen , het geene indien
 effectieve door dwangh gefchied was , fo is het immers feker dat men in alle geval
 niet anders hadde konnen te gemoet sien , als dat dese Regenten , welke tegens
 haer eige gevoelen , en als onwilligh prerendeerde te zijn verkoren , figh felven
 fouden hebben gehouden buyten functie tot dat dese informeele en gedwonge ver-
 kiefinge behoorlijk gelegitimeert , en aen den Stadhouder wegens de in defen be-
 gaene dis-obedientie de nodige fatisfactie zoude zijn gegeven geworden , dogh
 gemerkt defelve haer allenthalven niet alleen hebben gedraegen als of wettigh
 waeren verkoren , maer ook verfcheyde dingen gedaen buyten kenniffe felfs van
 den

(4)

den Burgemeester Gruwaert voornoemt, en van de aengebeve Scheepenen van den Bailliws zyde, sonder sikh in het geringste meer te bekreunen ontrent de begaene dis-obedientie tegens de Beveelen van den Stadhouder, in wiens Persoon noghtans de Hoge Overigheid op het aller sensibelste was geledeert en aengeraft, soo heeft Hoogstgedaghte sijne Majesteit, om volkomen en ongekrenkt te conferveren de Hoogheid van den Staet van de welke aen hem als Stadhouder de forge is toe vertrouwt, en om wyders voortekomen de verdere Onheylen die diergelijke uitsporigheeden zouden konnen na sikh sleepen, Ampt en plichtshalven genootsaekt geweest Militie derwaerts te senden, te meer geconfidereert dat sonder deselve sikh geene Gedeputeerden, van wie die ook zouden hebben mogen wesen, met genoeglaeme sekerheid binnen de voorz Stad konden vervoe-gen, om de nodige informatien ontrent de geresen differenten en gepleegde Oproerigheden in te nemen, ten zy men deselve wederom hadde willen exponeren aen sodanige affronten en kleynigheden, als aen die van de Heeren Staeten van Zeeland in den jaere 1657. Zijn aengedaen, behalven dat ook sonder dese Militie met de gefequireerde vryheit niet en konde werden Gebefoigneert in het midden van een Gemeente, die nogh soo even haere Magistraet, (volgens derselver eige bekentenisse in de voorz Brief van excuse aen sijne Majesteit,) tot het begaen van soo grove abuysen, door hare Oproerigheden hadde gedwongen, en die men in den jaere 1657. heeft gesien tot hoedanige insolentien en uitsporigheeden dat bequaem waren, en dewijle het nu uit alle de voorverhaelde redenen onwederfprekelijk blijkt, dat sijne Maj: Inevitabel genootsaekt geweest is de voorz Militie derwaerts te senden, soo hadde deselve sikh ook niet anders konnen verbeelden, als dat sijne gegeve Patente zouden zijn gerespecteert, en dien volgende de voorz Militie binnen gelaeten geworden, overmits aen de Magistraet, indien tot de eerste dis obedientie als parforce waren gedwongen, in alle geval hier door occasie aen de hand gegeven wierd, om alles weder gevoeglijck en sonder deminste vreesse voor de Gemeente tot sijne voorige ruste en ordre te konnen herstellen en sikh voor soo verre van de eerste dis-obedientie te suyveren; dogh het heeft de voornoemde Magistraet buyten alle verwagtinge al wederom gelufft, sikh tegen sijne Majesteits beveelen op nieuw te opposeren, nemende op het vertoonen van des selfs Patenten niet alleen een seer extravagante en gansch schadelijcke Resolutie, van de voorschreve Militie niet binnen te laten, op een simpel voorgeven, dat het selve zoude stryden tegens des Stads Voor-reghen, vervat in het 2. Articul van seeker Accord in den Jaere 1577. aengegaen, daer noghtans (sonder te spreken van de ongefondeerde allegatie van dit Accord selfs) aen haer ten volien bewult is, dat door de Respective Provincien aen sijne Majesteit volkomen is gedefereert en op-gedragen het regt en Authoriteit om Patenten aen de Militie van den Staet over al absolutelijck te mogen geven, en dat dese Concessie en overgifte niet heeft konnen geschieden als met Speciale bewilliging van de particuliere Leeden van yder Provincie; en dien volgende ook van die van ter Goes, die in alle geval als doen haer reght, soo eenigh ter contrarie vermenynden te hebben, hadden behooren te conferveren, en dat sijne Majesteit nu daer van zedert ontrent de 20. Jaeren sonder Oppositie of tegenspreken van ymand wie het ook zy, is gebleven in een vol gebruik en Vreedige Possessie; maer hebben ook benevens deselve Resolutie, welke doorgaens met

(5)

met veele aenftotelijke en fcherpe Exprefſien is opgeftelt eene Circulaire Miſſive, alomme aen de Leden, en te gelijk ook aen de Coffy-huysen gelieven af te ſende, dewelke mede met ſo infaame en impertinente paſſagien is opgevult, dat een ygelijk vreedſaem Ingeferen die niet als met horreur kan leefen, door dieſe ſelve ſo wel als de nadere Miſſive van den 16. der ſelver Maend, hier mede annex, tot geen ander einde ſchijnen te tendereen, als om met de opröerigheid van haere Stad te gelijk ook andere Steden van de de Reſpective Provintien te beſmetten, en alſo, was het mogelijk, als eene Generale opſtand te verwecken, in hope van hare particuliere intereſſen, door dit middel te beter te ſalveren, ſchoon aen haer ſoo wel als aen een ygelijk niet onbekent kan zijn van wat dangereuſe gevolgen te deſer tijd ſacken van die nature zijn, en wat nadeel hier door aen het gemeene wel weſen, en wat voordeel daer en tegen aen den Vyand werd toegebracht, ontfende ſelfs, om dit haer oogmerk te beter te geraken haer ſelven niet om de ſaken alleſints te verdrayen, en ſigh te bedienen van pretexten dat absolute en Notoire onwaerheden zijn, gelijk voor ſodanigh moet werden aengeſien het geene ſy in der ſelver voorſz Reſolutie met eene ongehooflijke impudentie, en om was het mogelijk de conduite van ſijne Maſteyrt by de Gemeente verdaght te maken, doen influeren; als namentlijk dat de Troupes (door Hoogſtedachte ſijne Maſteyrt met geen ander inſight als tot herſtellinge van de ruſte der voorſz Stad gefonden) aldaer al omme in het Eyland op Militaire diſcretie leefden, onaengeſien aen al de wereld Sonnen klaer ſal kunnen blijken, dat over de voorſz Militie door expreſſe ordre van meer Hoogſtedachte ſijne Maſteyrt allenthalven eene exacteren ſcherper Krijgs diſcipline als naer gewoonte is en nogh werd onderhouden, en dat van niemand van de in of opgeſetenen van het voorſz Eyland oyt of oyt eenige andere geuygeniſſe ſal kunnen werden gegeven, als dat haer door de gemelte Militie noyt het geringſte is genomen, of ontvrent, dat niet behoorlijk is gereſtitueert of betaelt geworden, ſulx uit deſe en nogh ontallijke andere infamer ſtellingen, welke ik om korsheids wille, en om buyten de-tail van ſo odieuſe aenftotelijkheden te blijven, alhier niet aenhale, naectelijk genoegh kan werden geinfereert tot wat einde men ſulke verkeerde en quadaerdige libellen al omme gedivulgeert en ſelfs met den druk heeft doen gemeen maken, dogh ik verwondere my daer over ſeer weynigh, want om een quaedeaek goed te maken tracht men ſigh van alles, 'tzy recht of niet recht te bedienen, wat men daer toe eenigſints denkt te kunnen helpen, ik twyſſele egter niet, wanneer de wereld ſal hebben geſien, de malitieuſe verdraeyinge, waer mede men deſelve door de voornoemde gepubliceerde Libellen heeft ſoeken te miſleyden, en was het mogelijk op te hiſſen, eene geheele andere bevattinge ſullen maken van dit werk, van welkers begin en t'ſamenhangh ik aen U Ed. Conform deſſelfs verſoek niet hebbe willen manqweren een beknopt, dogh waerachtigh recit te doen, met het welke ik hope dat by proviſie aen U Ed. curieuſheid eeniger maten ſal hebben voldaan, en dat U Ed. van de indiſpenſable neceſſiteit van het ſenden der voorſz Militie geperſuadeert, en dien-volgende ook van de kleynigheid die door het gedane refus van de Receptie van dien, en door de verdere begaene diſ-obedientie aen ſijne Maj: als Stadhouder, en in deſſelfs Perſoon aen de Hooge Overigheid is aangedaen, by occaſie als een reghuſinnigh en onpartydigh Patriot, die geen ſal ſoeken te diſ-abuſeren, welke door het leſen van de voorſz malitieuſe Libellen eene

(6)

verkeerde ydée van dit werk bereyds moghten hebben geformeert; en sal ik my infonderheid verplicht houden, wanneer U Ed. my sijne ontmoetingen en particuliere gedaghten hier ontrent met gelijke openhartigheid sal gelieven mede te deelen.

Ik blijve Mijn Heer &c.

Extract uyt de Notulen van Borgermeester Schepenen der Stad Goes.

A.

Woensdag den 26 February 1692.

BY vernagte weete door de Heer Bailliuw Meester Cornelis Everfdijck, Vergaderinge op den Eed sijnde gelegd, om volgens de loffelijke Privilegien deser Stad, te Procederen tot het vermaken van Stads Rentmeesters, soo zijn door den Heer Bailliuw, Borgemeester Ferdinandus Gruwaert en vier Heeren Schepenen voor den aenstaende Jaere 1692. Tot Stads Rentmeester gekoren de Heer Cornelis Lofse (by continuatie als na ouder gewoonte) tot Administrerende en Sr. Lucas van Beysselaw in plaets van Sr. Jan Trad, tot toe-siende Rentmeester en by den Heer Borgemeester Adolph Westervijck en vijf Heeren Schepenen, den Borgemeester Nicolaes Everfdijck, tot Administrerende, en Sr. Johannes van de Hille tot toe siende Rentmeester waer door de stemmen komende te stooten, heeft den Heer Borgemeester, Westervijck immediate daer op den Heer Bailliuw versoght, om in conformite van Stads Privilegien twee Rentmeesters te willen kiezen, na den meesten Accoorde van Borgemeester ende Schepenen, ende sulx concluderen op de Heeren Mr. Nicolaes Everfdijck en Johannes van de Hille, op dewelke die meerderheid quam te vallen, ignorerende gedagte Heeren, ende daerom geen reguard nemende op de allegatie van oude gewoonte waer jegens haer Ed. Agrb. door den Heer Bailliuw is gerepresenteert, dat sijn Ed. van gevoelen was, wegens de Graeffelijkheid alleen en privative (volgens der selver Stede Privilegien) bevoeght te zijn, twee Stads Rentmeester die (by den meesten gevolge en Accoorde van Borgemeester en Schepenen waren gequalificeert) te mogen kiezen, en niet genootsaeckt de meerderheyd van Borgemeester en Schepenen te volgen, edogh dewijl de inviolable practijcke tot noogh toe was geweest, de voorsz Rentmeester met de meeste stemmen van Bailliuw, Borgemeester en Schepenen te kiezen, ende selve dien conform, numet ses jegens ses quam te steken, geensints van intentie te zijn, sich sulx aen te matigen, maer welden Graef sijn recht (gelijck sijn Ed. alsook Borgemeester en Schepenen hadden besworen) ten uyttersten te maintaineren, maer dat soo wegens sijn Ed. als de Heeren van sijn gevoelen, haer Ed. Agrbaerheden (tot voorkominge van alle disfordres, wegneminge van quade intelligentien, en verder verwijderinge, cultiveringinge van sincere en opregte Harmonie en vriendschap tusschen de Regenten, Borgers en Ingesetenen,)

VOOR

(7)

voor-droegh, om dese saeke, als alle andere verschillen en misverstande onder
 de Heeren van de Regeringe geresen, in der minne te assopieren en in te schik-
 ken, of wel te vreden te sijn dat yder Parthye een Rentmeester soude verkie-
 sen, of dat dese saeke door uytwijfen van het Lot wierde afgedaen, en ingevallē
 geene van dese aquitable en vreedlievende voorflagē ingressie konden vinden,
 dat sijn Edele dan te vreden was (wel wetende dat niemant konde of ver-
 mogte sijn eygen Regter te sijn) dese saeke (volgens het recht) of door uytspake
 van haer Edele Mogende de Heeren Staten van Zeelant, als onsen wettigen Sou-
 verein de welke het *ius decisionis* competeert, *quia Ejus est interpretari cujus est con-
 ditiō*, te laten oordeelen, of wel door den Heer Stadhouder, met Advijs van
 den President en Raden, aen wie volgens het 8. Articulen van de Instructie van
 het Hof, de decisien van foodanige saken sijn gedefereert, en dat dese saeck
 middelerwijl ongepræjudicieert de een of de ander partye in *Statu quo* soude verblij-
 ven, waer op door den Heer Borgemeester Westervijk is gerepliceert, dat hy
 Heer Balliuw agtervolgens de Privilegien, sommers in alle gevallē geobligeert
 was, te kiesē nade meerderheyd der Stemmen van Borgemeester en Schepe-
 nen, sonder daer buyten te mogen gaen, dat het selve altoos in violabel was
 gepraetiseert, en geen eenigh Exempel ter contrarie soude werden aengetoond,
 invoegen dat sijn Eedele sulx donde, ingevolge van sijnen Eed, het recht van
 de Graaf, en Stads Privilegien soude maintineren, sonder het welke de selve
 sekerlijck soude werden geschonden: dat de woorden van de voorz. Privilegien
 in desen soo klaer daer toe lagen, dat daer over geene interpretatie, noghte
 decisie van nooden was, betuygende aen het verfoeck van de selve, en de con-
 sequentien van dien, geen deel te willen hebben, als konnende het selve niet
 geschieden sonder Stads geregtigheden grootelijcks te hafaderen, dat de an-
 dere voorgeslagen expedientien, waren buyten en tegens de gedagte Privilegien,
 dat haer Aghtbaerheden nu expresselijck over dese saeck vergaderd waren, ende
 door haer gevoteert zijnde, de selve volgens de uitgedruckte woorden na den
 meesten gevolge en Actoerde van Borgemeester en Schepenen, behoorde te
 werden geconcludeert, het welck gedaen zijnde, verklaerde hy Heer Borge-
 meester soo voor sich selven, als in name der vijf Heeren Schepenen (na dat den
 anderen hadden gesproken) eene sincere genegentheid te hebben, om de mis-
 verstande tusschen de Heeren van de Regeringe ontstaen, minnelijck te helpen
 accommodeerden, tot welwesen van de Stad int gemeen, en yder Burger ende
 Inwoonder van dien int particulier verfoekende de selven iterativelijck dat hy Heer
 Balliuw als boven geliefde te concluderen en de gemelte Heeren Nicolaes Everdijck
 ende Johannes van de Hille, als Rentmeester te beëedigen, ofte in cas sijn
 Eedele nogh mogte blijven weygeren zijne Functie in desen te exerceren, dat
 sich tot handhavinge der Privilegien, genootsaeckt soude vinden soo als op den
 26. December 1656. in gelijckte geval was geschied, sulx selfs te doen; jegens
 alle het welke den Heer Balliuw uyt den naem als voren heeft geseght dat
 dese saeke van 26. December 1656. niet allegabel was, als zijnde die saeck doe-
 ter tijd buyten alle exempel, door louter kragt en geweld, (jegens de protesta-
 tie van de Bailliuw en vijf Schepenen gedirigeerd, gelijk het selve soo by de
 Heeren Geconmitteerde Raden, als de Heeren Staten van Zeeland is gesad-
 voueert; betuygende, dewijl al het hier voren billijck gepresenteerde by den Heer
 Borge-

(8)

Borgemeester Westervijk en de vijf Heeren Schepenen wierd gerejesteert, ontschuldigh te willen ende sullen zijn, van alle onheylen disordres en verwyderinge die daer uyt soude komen te resulteren; en heeft vervolgens geconcludeert op de Perfoonen van Cornelis Lopsse, en Lucas van Beyseleaw by sijn Edele Borgemeester Cruwaert en vier Heeren Schepenen verkoren; verbiedende wel expresselijk aen de Heer Borgemeester Westervijk, en alle andere wie het soude mogen wesen, sijn Amptin't beëdigen van Stads Rentmeester (sijn Edele wegens de Graeffelijkheid privative toekomende) aen te matigen; waer naer den Borgemeester Westervijk protesterende tegens de onwettige Conclusie van de Heer Balliuw, als contrairerende Stads Privilegien heeft geconcludeert op de Perfoonen van de Borgemeester Nicolaes Eversdijck, ende Johannes van de Hille, en een Stads-Bode boven ontboden hebbende, heeft den selven aenbevolen, te gaenna de twee Heeren by sijn Edele en vijf Heeren Schepenen gekoren, om boven den Eed te komen afleggen, en is den selven Bode door den Heer Balliuw sulx verboden, en belast de twee Rentmeesters by sijn Ed. Borgemeester Cruwaert en vier Schepenen verkoren; ten selven eynde boven te ontbieden; 't geen den Stads-Bode den Heer Borgemeester Westervijk (op verbearte van sijn Ampt geinterdiceert zijnde soo zijn den Heer Balliuw, Borgemeester Cruwaert en vier Heeren Schepenen) naal-vorens geprotesteert te hebben van kragt ende geweld, mitsgaders over infractie van de Hoogheid en praminentien den Graef compererende van de Stad-Huyse vertrocken, en vervolgens de twee Rentmeesters door den Borgemeester Westervijk en vijf Schepenen verkoren beëdight, te weten Sr. Johannes van de Hille boven op den Stad-Huyse, dogh den Borgemeester Nicolaes Eversdijck ziekelijk zijnde in sijn Huys door twee Heeren Schepenen enden Secretaris Westervijk.

Accoord mette voorz Notulen

Job. Eversdijck.

(9)

Extract uyt de Notulen van Borgemeester en Schepenen der Stadt Goes.

Mercury 7. Septembris 1650.

Heeft den Heer Borgemeester vander Nisse haer Edele Achtbare te gemoet gevoert des selfs vertreck na den Hage, niet apparent synde dat zijn Edele den 2. Kersdagh (als wanneer volgens de Privilegien Stadts Rentmeester moeten werden verkoren) sal konnen r'huys syn, gelijk mede niet d'Heer Baerlant Bailliu deser Stede, gaf derhalven in bedenken wat te doen, waer op gedelibereert zijnde, is verstaen, dat de voorz Rentmeesters na het oudt en loffelick gebruyck verkoren sullen werden den 2. Kersdagh toekomende, sonder daer inne te mogen gaen by Anticipatie of andersints, ende werden d'Heeren Baerlant en vander Nisse respectivelijk verfocht, voor hun vertreck van hier na 's Gravenhage der selver Stemmen ten desen te willen besluten overgeven in handen van den Secretaris omme te zijner tijd geopent ende met de voorfchreve verkiefinge voort geprocedeert te werden, soo als bevonden sal worden te behooren.

Onderstont accordeert met de voorz Notulen.

JOHAN EVERSDYCK.

Extract uyt de Notulen van de Ed: Mogende Heeren Staten van Zeeland.

Den 27. November 1654.

Synde nader gedelibereert op de representatie van der Goes tot kiefinge van 2. Rentmeesters is daer toe geautorifeert d'Heer Raetsheer Mr. Cornelis Thenijs, ofte by zyn absentie, sieckte of andere nootfaeckelijcke verhinderinge, d'Heer Raets-Heer Crommon, sullende ondertusschen de eerste Burgemeester aldaer de verdere besoignes van Politie waernemen, die by den Bailliu plachte bedient te worden, tot dat op het voorz Ampt gedisponceert sal wesen.

(10)

Extract uyt de Notulen van Borgemeester en Schepenen der Stad Goes.

Saterdag den 26. December 1654.

Syn tot Rentmeesters deser Stede over den jare 1655. gekoren Cornelis vander Straten den Ouden Boekhouder en Jan Reynierfen toesiender, present d'Heer Mr. Cornelis Thenys, Gecommitteerde Raed ter Vergadering van de Ed: Mogende Heeren Staten van Zeeland, ende door het overlijden van den Heer Mr. Johan van Baerland, gewesene Balliu deser Stede by der selver Resolutie daer toespecialijk Geautoriseert, en B. Dankertsen, en Joh. Ratel, Borgemeesters, A. Everfdijck, B. vander Steenen, G. Paludanus, H. Gruwaert, D. Bake, L. vander Schagen, en Mr. Adriaen van Wissekercke, Schepenen.

Den Stadts Bode Smallegange, sal wegens den Balliu Mr. Cornelis Everfdijck, Borgemeester Ferdinandus Gruwaerd, ende de Heeren Jacob Nollens, Mr. Johan van Dorth, Filius Johannes, Anthony Nollens en Mr. Johan van Dorth Filius Jacobi, Schepenen, sich adresseren aende Persoonen van de Heer Mr. Nicolaes Everfdijck en Sr. Johannes vander Hille, om de zelve uyt den naem als boven te Interdiceren, sich eenigh bewint, ofte administratie in qualiteyt als Stadts Rentmeesters aen te matigen, uyt kragt van de Nulle verkiefinge, en onwettige be-eedinge aen haere Persoonen, op den 29. December 1691. geschiet, maer daer mede tot dat de sake by den Souverain ofte syn Gemagtigde sy Gedecideert, te laten gewerden de oude Rentmeesters, ingevolge van de Resolutien by de Ed: Mogende Heeren Gecommitteerde Raden, ende Staten van Zeeland, nader in den Jare 1657. genomen; protesterende in cas van Inobedientie, over kragt en inbreuke, jegens de Hoogste van den Lande begaen, ons Relaterende u wedervaren.

De Minute is van allen geteykend den 2 January 1692.

Den Stadts Bode Smallegange, sal wegens den Balliu Mr. Cornelis Everfdijck, Borgemeester Ferdinandus Gruwaerd, en de Heeren Jacob Nollens, Mr. Johan van Dorth, Filius Johannes, Anthony Nollens, en Johan van Dorth, Filius Jacobi Schepenen, sich adresseren aen de Heer Borgemeester Adolph Westerwijck, ende zyn Ed. uyt de namen als boven Interdiceren, van de Heer Mr. Nikolaes Everfdijck en Sr. Johan van der Hille (by zyn Ed: met vyf Heeren Schepenen op den 26. Decembris 1691. onwettigh verkoren ende be-eedigt) te stellen in Actuele bedieninge van het Rentmeester Ampt der Stad Goes, voor ende alear die sake door den Souverain deser Provintie, ofte zyn Gemagtigde zy gedecideert, maer tot die tijd laten continueren de Oude Rentmeesters in conformitté van de Respective Resolutien in diergelijcken geval in den Jaren 1657. door de Ed: Heeren Gecommitteerde Raden, ende daer naer door

(11)

door de Heeren Staten van Zeeland selfs genomen , Protesterende in cas van Refuys over kragt ende inbreuke jegens het Hoogh gefagh van den Souverain begaen , ons Relaterende u wedervaren.

De Minute is behoorlijk Geteyckend

Op den 2. January 1692.

Resolutie van de Heeren Staten van Zeeland , genomen tot Surcheance van de Functien , der Gepretendeerde Rentmeesterichappen den 11. Jan: 1657.

NOTA.

MEt serieuſe begeerte dat ondertuffchen hangende de Deliberatien van de Staten ſy Luyden oock willen houden als niet gedaen en in Formele Surcheance de Electie van de bewuſte nieuwe Rentmeesters , en by Ordre niet nalaten deſelve Rentmeesters reëelijk te ſcluderen van alle functie van de voorschreve bedieninge eenigſints Dependenden te gelijk hunluyden was aengeſchreven , door de Heeren van den Rade , t welck de Heeren Staten haar wel laten gevallen , ſullende in de ſelve termen , en *mutatis mutandis* geſchreven werden aen de bewuſte geëligeerde Rentmeesters , dat de ernſtige ende expreſſe wille is vande Hoog-gemelde Heeren Staten , dat ſy luyden (onder prætex van eenige , nominatie ofte verkiefinge op hare perſoonen gedaen) ſich geenſints reſpectivelijk ſullen hebben te bemoeyen , veel min eenige functie , bewindt ofte Acte Poſſeſſoor ſigh dien aengaende , verder ſullen aenmatigen , tot dat op het Point differential ter eene ofte andere zyde yetswes finalijcken ſal zyn geresolveert , &c.

Copie van den Brief van de Heeren Staten van Zeeland , aen de Vier gepretendeerde Rentmeesters.

Erentſte , Wyſe , Diſcrete , ſeer voorſienige , Wy ordonneeren en gelaſten U E. andermael mits deſen , van ſich t'eenemaal tē abſtinieren van alle Functien en bedieningeu van het queſtieuſe Rentmeesterschap op U E. geconſereert , en daer mede te laten gewerden *Blaes Adriaenſen Geythoren* , en den *Notaris Servaes vander Straaten* , als de welcke wy daer inne by proviſie ende tot nader ordre hebben gecontinueert , waer toe ons verlatende ſullen ,

Erntſte , Wiſe , Diſcrete , ſeer voorſienige , Wy U E. Gode bevelen.

In Middelburgh den 3. Feb. 1657

Ter Ordonnantie vande Staten van Zeelandr.

Was geteyckent ADRIAEN VETH.

A 2

Copie

Copje van den Brief vande Heeren Staten van Zeeland aen den Balliu Dancertsen tot het Installeren van de twee Oude Rentmeesters.

E Rentfeste, Wijse, Discrete, voorsienige Heeren, uyt het nevens gaende Extract, t'welck wy goet gevonden hebben U E. mits desen toe te senden, sal deselve kunnen sien, wat wy op het subject van de onlusten en Differenten aldaer ontstaen Provisionelijk en tot nader Ordre hebben geresolveert, versoeckende en begeerende dat U E. sig daer naer Punctuelijken Regulere, ende op het vertrouwen van dien, deselve bevelende in de genadige Protectie des Altherhoogsten,

Erentfeste, wijse, discrete, voorsienige Heeren
In Middelburg den 3. February, 1657

Ter Ordonnantie van de Staten van Zeeland,

Ende was geteyckend in

ADRIAEN VETH.

Copje van de gemelte Resolutie, Extract uyt de Notulen van de Heeren Staten van Zeeland, den 3. February 1656.

Werdende by Provisie en tot nader Ordre de Oude Rentmeesters, te wten *Blaes Adriaensen Geytboren*, en den *Notaris Servaes vander Straten*, Gecontinueert, welke van den Balliuw op den Stadhuyse ontboden zynde, dese Resolutie sal aengedient en op haeren eedt mede de Magistraet aldaer sal aengescreven werden sig naer dese Resolutie te Reguleren &c.

Be-

(13)

Bericht door den Heer Balliu en die van
 sijne Parthye rakende de differenten
 over het verkiesen der Stadts Rent-
 meesters aen sijne Maj. overgegeven.

Doorlugtigste Grootmagtigste KONING,

WY ondergeschreven Uwe Majesteys Onderdanigste ende Getrouwe Di-
 naren hebben met veel Respect ontfangen Uwe Majesteys Missive van
 den 21. deser aen de Regeringe van Goes geschreven; uyt welcken wy met
 blijdschap hebben verstaan; dat Uwe Majesteyt onder soo veel Hoogwigtige
 besoignes nogh die goetheid hebt gehad over onse Swevende differenten ge-
 dagten te laten gaan, en ons schriftelijck Betigt dien aangaande te verfoec-
 ken; omme dan soo kort doelijck aen d'intentie van Uwe Majesteyt te vol-
 doen, sullen wy aennopende t'vermaken van de Stads Rentmeesters (waer
 in door den Borgemeester Westerwijck met de sijne in alle force, sonder er-
 gens naar te willen luysteren (Impugnerende het regt en praëminentien van
 den Graaf) is geprocedeert, ons refereren aen de Remonstrantie van onsen
 Heer Officier d'Heer en Mr. Cornelis Eversdijck, verklaren: alle het gepo-
 seeerde aldaar Waarachtelijck te sijn voorgevallen en geschied, en tot verder
 onderrigtinge van Uwe Majesteyt sullen daer by voegen dat noyt van ons of
 onsen Officier eenige feytelijckheden sijn gepleegt, maer met alle moderatie en
 bescheydenheid conform der Stede Privilegien geprocedeert, doch vinden
 tot ons leetwefen ons genootsaakt (boven het geen door onsen Heer Officier
 albereyts is verthoont) Uwe Majesteyt met Onderdanigh Respect voor te
 dragen, hoe driftig en precipitant door den Borgemeester Westerwijck en die
 van sijnen Rade is voorgegaen, want het was dien Heer niet genoegh, dat
 jegens onse ende des Officiers protestatie (sigh het regt van den Graaf aenma-
 tigende) de Rentmeesters by sijn Ed: en vijf Schepen verkoren geweldadiger
 wijze hadde be-eedigt; maer trachte allenthalve dese soo informele actie, als
 wettig te doen passeren, ten welcken eynde hy heeft weten te wege te brengen
 dat op 't doen van de Stads Rekeninge (alwaar ordinair in de veertig Bor-
 gers met medekennisse van de gansche Regeringe werden geroepen) nu by
 de tachtig meest van sijnen aenhang op eygen Authoriteyt zyn geconvo-
 ceert, alwaar eenen Mr. Willem de Brauw haar Ed: Aghtbaarheden heeft
 voorgedragen, dat de goede Borgerie tot haar leetwefen hadden vernomen
 dat sedert St. Jan, en wel laaft in 't vermaken van Stadts Rentmeesters on-
 lusten onder de Regeringe waren ontstaen, en dat de goede Borgerie tot weg-
 neminge van de selven haren dienst Presenteerden, met eenen valselijck voor-
 gevende dat de Borgerie Approbeerde de Proceduiren door den Heer Weste-
 wijck *Cum Suis* gehouden, en dat dewijl d'een of d'ander Partye wel ligt na
 buy-

(14)

buyten om Interpretatie over de Privilegien soude gaen, versogten dat de
 verschillen binnen Stads mueren mogten werden beslist, hoewel volgens ver-
 klaringe van seer veel en verscheide Borgers (by en Praesent geweest) daer
 over geen de minste omvraege was geschied; echter vermeynde de Borgemees-
 ter Westervijk daer door soodanig gesterkt te zyn, en in zyn Actien Ge-
 justificeert, dat niet ontsaght ront uyt voor een ygelijck te verklaren, dat zyn
 Ed: of die van zyn gevoelen noyt van intentie waren geweest, of nog niet
 waren, ja liever alles te willen lyden en ondergaen, dan dat ten syne voor-
 schreve buyten de Stad soude werden vereist; even eens als of de Decisie van
 sulke Importante Affaires, alwaar men over 't regt van zyn Heer en Meester
 disputeert, aan het oordeel van de Borgers was Compererende, egter is daer
 uyt een Comparitie ten sijne alles mogte werden Geaccommodeert, Geresul-
 teert, doch op de selve niet vrugtbaers verhandelt, alsoo den Borgemeester
 Westervijk zyne *Inique Proceduiren* in 't be-eedigen en installeren van de
 Stads Rentmeesters wilde hebben Gejustificeert, en den Heer Officier en wy
 ons onbevougten vonden het regt van den Graaf, dat soo wel als van de Stadt
 hadden besworen, te quitteren, waer op den Borgemeester Westervijk en
 de zyne (jegens onse Protestatie) Hoofman en Dekens van de Schutterien
 deser Stadt heeft gedaen Convoceren, om aen de zelve Rapport van dese han-
 delinge te geven, de selve sonder medekennisse van den Officier maght ge-
 vende daer over de gantsche Schutterien te vergaderen, strijdende Direct
 jegens den Eed der Schutters hier nevens gaende, waer op evenwel de Schut-
 terien door Hoofman en Dekens zyn geconvocert, en aen de zelve inson-
 derheyt door den Borgemeester Westervijk is voorgedragen, hoe dat de open-
 staende Differenten in voorige Comparitien niet waren geassopieert, en of
 de Schutters niet souden goed vinden eenige uyt den haren te deputeren om
 den Heer Officier te besenden ten eynde de Proceduiren van d'Heer Westervijk
Cum Suis t'Approberen, of dat anders haer Resentiment jegens zyn
 Ed: souden thoonen, en of de Schutters niet van Advys waren, niet naer
 buyten te gaen, voor zyn particulier breed opgevende hoe schadelijck het
 was by groote Persoonagen over sulke teere Puncten (als Privilegien) te
 gaen, dat men daer selden sonder kleederente scheuren afquam, dat zyn
 Ed: het Hof welkende, dat men gewoon was daer kunsken te spelen, met
 meer andere vile en Disrespectueuse woorden; doch konde niet als by som-
 mige weynige te wege brengen, dat gesolveert wiert d'een en d'andere partye
 door Commissarissen te begroeten, om door der selver tusschensprake (was
 doenlijck) d'openstaende verschillen te vereenigen, gelijk oock ten dien
 eynde partyen een en andermael by den anderen zyn geweest, dogh niet je-
 genstaende doofden Heer Balluw en ons alle bedenckelijcke middelen tot
 Accommodement wierden voorgelagen tot geen vergelijkinge konden wer-
 den gebracht, blijvende de Borgemeester Westervijk stip staen dat de Rent-
 meesters by zyn Edele en vijf Schepenen verkoren, souden moeten blyven,
 præsenterende des niet te min aen den Heer Officier dat voor dit Jaer twee
 ouder Mannen soude maken, en in het toekomende een Acte van non Pra-
 juditie en Indemniteyt, in gevalle zyn Heeren en Meesters zulks niet wilden
 Appro-

(15)

Approberen, te sullen geven, zulks in gevalle de stemmen oyt meer quamten te stooren, dat dan altijd yder partye een Rentmeester soude kiesē, waer mede evident aanthoond, dat zyn Ed: overtuyght is van het regt den Officier (in naem van den Graef) Competerende, maer alleen uyt was om en zyn doen te Legitimeren, ende te gelijk ons te duperen: waer mede alle middelen van Accommodement zynde afgesneden, den Borgemeester Westervijck (zig zelve meer en meer vergetende tot feytelijckheden is uytgespat, zulks dat met de zyna niet heeft ontfien (sonder aen ons de minste Communicatie te geven) op den 14. January deses Jaers vergaderinge te leggen, ende de Borger Officiēren (jegens onse Expresse Protestatie) te vernieuwen en aen te stellen, affettende verscheyde oude, eerlijcke, en vredelievende Officiēren, der selver plaetsen met die van zynen aenhangh supplerende, waer mede soo driffigh voortginck, dat zelfs aen ons geen eenen dagh van beraet geliefde te vergunnen, willende sich allesints daer door doen valideren, gelijk oock niet naergelaten heeft door allerley middelen, soo van beloften als bedreygingen andere Regenten tot zyn sentiment te brengen, ja de selve soo verre extendeer, dat men sich niet heeft geschaemt onder de Borgerie te debiteren, dat, al waer het schoon dat d'Heer Bailliuw favorable interpretatie bequam, dat men daer aen niet soude reverenderen, en op St. Jansdag naestkomende de aenblyvende Heeren, dewelke het recht van de Electie competeert, gewapenderhaent te sullen dwingen soodanige Persoonen (als haer welgevallig zyn) te verkiesē, en om te toonen dat daer toe couragie genoegh hadden, dat zy den Heer Bailliuw en syne Vrunden alle kleynigheyt, die sy konden bedencken, souden aendoen, gelijk oock op den 11. April 1692. daer een begin van hebben gemaect, als wanneer men niet heeft ontfien den Heer Bailliuw een wooninge (zyn Ed. in begin van zyn bedieninge met eenparige stemmen (gelijk oock zyn Ed. Predecesseurs, om te bewoonen gegeven) te benemen, en dat onder pretext dat de voorschreve Huysinge den Armen was toebehoorende, die in dese zware tijden het hare van nooden hadden, stellende daerom het selve jegens den 1. Mey naestkomende te koop, daer (ons oordeels) niet sal worden getoond, dat de voorschreve Huysinge den Armen, maer wel den Graef eygen is, om dat't selve geweest zynde een Klooster, ongetwyfelt in het overgaen van de Stad onder de Geannoteerde Goederen is gebragt; op den selven voet voort Procederende heeft men den Balliuw insgelijcx ontfien van d'Hoofst-Balliuage van Borssle, met gelijcke eenparigheyt aen zyn Ed: geconfereert; Deporterende ten selven dage, den Heer Fiscael van het Lantregt, sonder eenige Redenen te geven, hebbende ongetwyfelt geen andere, als dat de Proceduiren van de Borgemeester Westervijck *Cum Suis* Disadvoyeerde: uyt alle welke gehoudene Proceduiren Uwe Majesteit seer ligtelijck sal kunnen afnemen, aen welker zijde de feytelijckheden zyn; en nog dagelijckx werden gepleegt; betuygende wy ondergeschreve door ons selven of andere daer toe geen de minste aenleydinge te hebben gegeven, ende dewijl men niet alleen voorgeeft ons op toekomende St. Jansdag (als wy voren uwe Majesteit hebben verthoond) te sullen bedwingen, maer oock dreygt den Heer Officier in 't verkiesē van d'Ouder Mannen zyne stemme, gelijk

(16)

gelijck in 't verkiesen van de Rentmeesters te sullen Disputeren, volgens verscheide blaauwe boeckjes daer over in 't light gegeven; Weshalven wy uwe Majesteit ootmoediglich zyn versoekende dat na des zelfs gewoonelijcke wijsheid foodanige voorsieninge gelieven te doen, dat de alreede ontstane Differenten annopende de Stads Rentmeesters als d'Apparente in de aenstaende verkiesinge van Ouder Mannen, eenmael mogten werden Getermineert, en den Heer Officier (volgens de gesonde meyninge van de Privilegien, alsoo niet kan werden gepresumeert door den Graef meerder weg gegeven, dan behouden, te zyn) niet alleen een Adviserende, maer in cas van Egaliteit een Concluderende stem te laten, op dat in het toekomende een vasten Regel, waer nae ons te Reguleren mogen hebben, en onse bedruckte en Getroubleerde Stad, door d'Authoriteit van uwe geheyligde Majesteit tot een gewenste rust en vrede werde gebracht, en wy onder d'Hooglofelijkke Regeringe van uwe Majesteit nog lange een gerust en vredig leven mogen genieten, waerom, als wel insonderheyt voor de Prosperiteit van de geheyligde Persoon van uwe Majesteit wy niet nalaten sullen God Almachtig dag en nacht te bidden uyt grond onser Zielen.

Doorlugtigste, Grootmagtigste Koning, sullen wy aen uwe Koninklijke Majesteit toewenschen een langduirige en vreedsame Regeringe over zijne Rijken, en dat die mogen uytvallen ter eeren en Grootmakinge van Godes Heyligen Naem, vast-stellinge der ware Protestantse Religie, tot welvaert vandes zelfs Geallieerde in't gemeyn, en sonderlinge vreugde der Onderdanen in't particulier.

Goes den 28. April, 1692.

U Ed: Koninklijke Majesteits onderdanigste, ende ten dienst bereydwilige Dienaeren.

En, was Geteykent.

Ferdinandus Gruward, Borgermeester.

Jacob Nollens.

Johan van Dorth, Filius Johannes.

Anthony Nollens.

Johan van Dorth, Filius Jacob.

} Schepenen.

(11)

Copie van zijne Maje-
 steyts tweede Missive, aen de Magistraet
 der Stad Goes welke men aen de zijde van
 den Burgemeester Westerwijk, met 't Stu-
 die heeft soeken te verduyfleren, als zijnde
 daer, van nog ook van haer antwoord hier
 op, in geene van hare gedrukte Papieren
 gewag gemaekt.

E Rentfeste wijze voorsienige zeer Discrete beson-
 dere Goede Vrunden, Wy hadden verwagt, dat
 de Discrepantien ontrent de Regeringe der Stad
 Goes, geresen Geaslopieert souden zijn geweest,
 door eenig Sortabel Accommodement, by het
 welck aen d' eene zijde het Reght van den Prince van den Lande
 naer behooren geconserveert, en aen d'andere zijde de voor-
 regten aen de voorsz. Stad by de selve vergunt Insgelijks naer be-
 hooren bewaert zoude blijven; Het heeft ons derhalven leet
 gedaen van den Heere van Odijck te vernemen, dat niet alleen
 het voorsz. Gedesireerde Accommodement niet was getroffen,
 maar zelfs dat daer toe geen Apparentie overig schein te wesen;
 U E. lichtelijk kunnen bevroeden, met hoedanigen Onaenge-
 naemheyt zaken van die Natuure ons moeten voorkomen, soo
 in haer eygen selfs, als wel Insonderheyt in opsigte van een tijd
 in de welke wy alle onse Applicatie aen het gemeyne wel wesen
 hebben te besteden, egter dewijle het de nootsakelijkheid is,
 dat de voorsz. Discrepantien werden weg genomen, mitsga-
 ders voorgekomen, alle het gunt verder aenleydinge tot ver-
 meerderinge van de voorsz. Differenten souden kunnen geven,
 soo hebben wy goetgevonden te Authoriseren de Heeren Presi-
 dent

C

dent

(12)

dent Roseboom, ende Raets-Heer Cauw, om soo van de ontstaene Discrepantie de noodige Informatien te nemen, als mede om grondelijk te Examineeren alle de Privilegien en Voorregten, ten eynde te zien, wat regt den Princee van den Lande, ofte den voorz. Stede daer uyt is Competerende, ende waer inne den een of den anderen by veranderinge van tijden, ofte andersints zoude mogen wesen benadeelt, en wie van de selve daer tegens soude hebben Gecontravenieert, begeerende dat U E. ten dien eynde aen gemelte onse Geauthoriseerdens in den Hage Suppediteert alle dat gene 't welck by de selve tot het nemen der voorz. Informatien vereyscht sal werden; Wy twijfelen niet of U E. fullen in gevolge van onse Missive van den 21 April laetstleden in zijn geheel laten alle het gunt eenige Relatie soude mogen hebben tot de voorz. Differenten, dogh hebben wy niet te min by desen specialijck goetgevonden, dat met de veranderinge van de Magistrature aldaer gesuperfedeert sal werden, ter tijden wijlen, dat wy de voorz. Gerequireerde Informatien, ende het Rapport van de gemelte onse Geauthoriseerdens ingenomen, omtrent de voorz. gerefene Discrepantien ende het gene verder de voorz. Stads Regeringe soude mogen aengaen, soodanige voorsieninge fullen hebben gedaen, ofte laten geschieden, als wy ten besten van de voorz. Stad fullen meynen te behooren, ende hier mede U E. bevelende.

*Erenstefte Wijse Voorzichige seer Discrete besondere Goede Vinden, in de
beseberminge Godes, in 't Leger tot Remillies den 21. Juny, 1692.*

U E. Goede Vrindt.

WILLIAM R.

Copye

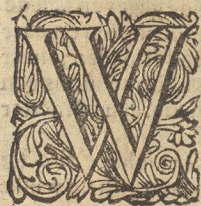
(13)

Copije van het Antwoord

dat op de naem van de Magistraet der Stad Goes op de voorz. Missive van zijne Majesteit is geschreven, en dat van gelijken voor de Weerelt is secreet gehouden.

G.

S I R E,

Y hebben op den 23. Juny 1692. Des Avons met veel Respect ontfangen Uwe Majesteits Missive, geschreven in het Leger tot Ramilljes den 21. Dito, by de welke Uwe Majesteit ons gelieft bekennt te maken des sels goetvinden, dat met de veranderinge van de Magistrature van dese Stad soude werden gesupersedeert, en vinden ons met leedwesen *gedwongen* Uwe Majesteit te berighen, dat de selve Missive den 24. Juny, (op welken dagh jaarlijcks de Magistraet van dese Stad moet werden vernieuwt) des Voor-middaghs ten Stadhuyse gebraght zijnde in deliberatie, was geresolveert met de veranderinge van de Regeringe niet voort te gaan, soo als ook ter dier tijd daar toe niet is getreden, maar de Vergaderingh gedissolveert, het welk aan vele Menschen, die, om de uit-slagh te vernemen, haar met Troepen ontrent het Stadhuyse bevonden, buyten verwachtinge is voorgekomen, ende in haer heeft verweckt soo veel bekommeringe, dat des Naar-middaghs in *Groote meenichte*, daar onder haar ter Occasie van de Ordinaire wekelijkse Markt-dagh, veele Landfaten hadden gevoeght, zijn gekomen voor ende *op het Stadhuyse*, met bekentmakinge aan de Heeren van de Regeringe, die aldaar na Ouder gewoonte ter Tafel waren, dat de Gemeinte geern sagh, dat met de veranderinge van 's Stads Regeringe op dien dagh, volgens Stads Privilegien en al oude observantie, voort-gegaen had geweest, ende dat het haar veel vergenoeginge, soude geven, dat sulks nogh aenstonds mocht geschieden, ende dat andersints voor vele *Onbeylen* waren bedught, welke aensegginge ook gedaen aen andere Heeren van de Magistraet, die haar niet ter Tafel, maar in hare Huysen bevonden, sulks dat dien yver meer ende meer toenemende, eenige Heeren van aen sien uyt de Regeringe ende Borgerye haar hebben gesteld aen het Hoof *vande op de been zijnde Troepen*, ende haar Gebeden, dat sijn dogh wilden in toomen ende waghten voor uytsporigheden, met verskeringe, dat sy in haren naam souden spreken aen de Heeren van de Magistraet, om te sien of satisfactie konde werden gegeven, maar dat sy haar ondertusschen niet wilden uytlaten tot Extremiteyten, waar op dan door de gemelde Heeren ende de gantsche menichte aen de eenen ende andere Parthye van de Regeringe, soo wel ten Stadhuyse, als aen hare Huysen, Iterativelijc zijnde gesproken, hebben sy, tot voorkominge van de *gevoerde gevolgen*, eindelijk haar alle laten bewegen, nocht voor het aenkomen van den laten Avond met de Magistraets vernieuwinge voor te Procederen, sonder Prejuditie van des Graeflijckheids, des Stadhouders ende der Stede

C 2

Gerechtigheid

(14)

Gerechtigheid, gelijk dan alle de Leden van de Regeringe, behalven den Heer Balliuw in Holland ende twee Schepenen te Landewaert' sijnde, ten Stadhuyse sijn gecompareert ende naar overlegh van saken eenparighlijk hebben gedimiteert, die Heeren die naer order van haren twee jaerigen dicnit mosten wesen ontslagen ende weder andere in der selver Plaatsen uyt de Geformeerde nominatie ge-eligeert, verklarende alle de gesamentlijke Heeren, dat sy, considererende de *Beweginge onder de ontsfelde Gemeynthe, tot verhinderinge van den verderen* voorgangh der quade Consequentien ende tot gerust stellinge van de Borgerye, die in desen alleen haar Ooghmerk waren, haar genootsackt vonden in desen soodanigh te handelen, onder welke sincere betuygingen de Nieuw verkoren Heeren ook hare bedieningen hebben geaenvaerd, van welke Electie ten spoedighsten by Publicatie kennisse wesende gegeven aen de wachtende Gemeynthe, heeft deselve eerst door aendagtigh toehooren en daar na door gemeen uytroepingen, op stekingh van handen ende hoeden, haar vergenoegingh daar over in het publijcq getoont, ende is alsoo aenstons een yder in stilheid naer sijne woningh geretireert, sonder met woorden of metter daed eenighe verdere molestie aen-te-rechten.

SIRE het smert ons, dat wy Uwe Majesteit in sijne menigvuldige directie van Grootte saken, sulke onaengenenamen moeten bekend maken, in de welke wy aen de eene zyde wel konnen zien, dat aen de begeerte van uwe Majesteit soo Compleet niet is toegebracht dat Respect, dat de selve sal hebben verwaght ende aen de andere zyde by ons selven ten vollen bewust zijn, dat zulks niet is gelaten uyt eene kleynachtige van Uwe Majesteits Ordres, maar alleen om te steuyten de ongelucken, die met reden wierden Geapprehendeert; wy en weten, SIRE, geene verder ofte beter verschooningh hiet ontrent te doen, als Uwe Majesteit te bidden, dat de selve soodanige opvattinge van dese zake, als voorz is, gelieve te hebben, ende goedertierentlijk te Considereren, dat de selve voor die tijd beter gedaen, als gelaten is geweest, wy hopen dat, uwe Majesteit soo veel goedheid voor ons en onse Stad sal hebben, dat door eene overgrootte verdraegsaemheid wel sal willen Procureren de vaststelling van de eenigheid ende ruste van de Regeringe van de gantsche Borgerie van de Stad, daer toe zelfs die van het Eyland seer vele Relatie heeft, het welk noghmael van Uwe Majesteit hertelijk afbiddende, smoecken wy den Almaghtigen, dat haer Majesteiten geheyligde Persoonen met allerley zegeningen gelieve te achtervolgen ende blijven.

SIRE,

*Uwe Majesteits Onderdanige
Dienaren.*

Borgemeesters en Regeerders der Stad Goes.

Goes den 26 Juny,

1692.

*Ter Ordonnantie van de selve.
Geteykent Westerwÿck.*